

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Quibus Totum Hominis Christiani Officium Explicatur; Quídkue is fugere,
quid agere debeat, quàm exactissimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindelicorum, Anno M.DCCXII.

VD18 90637054

Discursus XXXVII. Reprehenditur procandi consuetude. Ne consuetudo tam communis non Intentatâ lite condemnetur, tria gravissima, quæ ab illâ inferuntur damna, demonstrantur: Primum communi familiarum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51667)

DISCURSUS XXVII.

*Reprehenditur nimia Amatoriarum levitatum
libertas.*

Hic amorem mutuum conciliandi licentia, Juvenibus hodie familiaris, & consuetudo quædam intima, connubij contrahendi colore, Mundo corva esse videatur, utpote nixa, & nata ex propensione illa à natura ingentia, quæ viri femine, & femina viri societatem ambit; quia tamen extra honesti limites multi quotidie vagantur longius, & incauti modum tenere nesciunt, non aliud illa hodie videtur censerî posse, quàm recens in Inferni senatu excogitatum artificium, & machina, quæ innumerabiles animæ in perniciem impellantur. Atque adeo quamquam mihi non dubiè præfagit animus, me Juvenum horumce odium incursum, hanc eorum licentiam & procacitatem vituperando, multoque fortasse magis concitatum contra me illas matres, quæ nonnunquam filias suas primæ ad stultam hanc agendi, conversandique libertatem provocant: nihilominus, ut vobis commodem, displicere pensî non habeo, Propositum proinde mihi est, causam hodie agere contra pervertum amoris mutui conciliandi morem, eumque coloribus illis depingere, quibus, qualis est, talis vobis appareat: furia in-

quam aliqua, Orco ad incautæ Juventutis certissimum exitium emerfa.

II. Triplex autem totâ hâc in causâ peccati genus agnosco: damnum in primis, quod divino honori pravo hoc se mutuo deperendi more infertur: deinde damnum, quo singulæ animæ afficiuntur; & tandem damna totis familiis irrogata. Initium ducamus ab his aberrationibus, quæ notiores sunt, & ab his sensim ad occultiores progrediamur.

I.

III. Magis autem vulgò perspecta sunt detrimenta, quibus totis familiis nocetur: atque hæc, qui dicere vult, quod res est, fateatur oportet esse ingentia; cum nulla alia sit machina, quæ pacem quietemque earum tam certò perturberet. Priusquam Puella aliqua amare occipiat, nihil illâ est obedientius: aspectus matris torvior facit, ut toto corpore contremiscat: imperijs omnibus pareat promptissimè, consilia amplectitur, & ne verbulo quidem parentibus obmurmurat. Incipiat hæc deperire aliquem Juvenem: mox cum effrenato isto amore Dæmon animum miseræ videbitur occupasse. Cum deinceps mater negotium aliquod imperarit, si quàm decentissimè respon-

responderit, dicit: *Tu ipsamet illud confice.* Et cum paulò ante nutu regi posset, jam nec verberibus ad officium compelli potest. Nec Patris jura, nec Fratrum rationem habet ullam; sed vel ingratis eorum ceptum pergit ludum ludere, & amare externum aliquem, oblita teneri ejus affectus, quem erga domesticos cum lacte luxerat: & sicut ferum omisso centro terræ, quò naturâ fertur, illi sese lapidi admover, eique adhærescit acerrimè, ad quem suus illud trahit genius; non aliter istæ congenitum exuræ amorem, quo in Patentes & agnatos ferebantur, alium, ad quem cæcus animi impetus inclinat, & peregrinum, planèque intrusum videntur induere.

IV. Ubi & illud accesserit, ut Puella amet Juvenem quem agnati avertentur (ut sanè quàm crebriò accidit) quis explicet, quantam ad indignationem ingratus hic amor donum tam commoveat? Diem totam non aliud fere intra illos patietes audire est, quàm ministros de illo Juvene sermones, ut ejus tandem fastidium incutiat adolescentulam subeat: vituperantur ejus majores & agnati: protrahuntur denuo sepulta oblivione dedecora; imò ipsis ex tumulis eruantur mortua pridem & cadaverosa, noxia exempli pravitate delicta. *Nescis, ait ad filiam mater, quàm infami ex stirpe prognatus sit Juvenis quem iam perditè amas; quod sua familia probrum inusserit mater, quin & Matris genitor?* Atque ita linguâ magis exacutâ, quàm ullus culter consorcius esse possit, ut ab homine in viso filiam abstrahat, & omnem connubii

unquam contrahendi spem adimat, plurium familiarum bonam famâ dilaniat, & maledico suo ore plura illis infligit vulnera, quàm protulerit verba. Nec tamen sic quidquam proficitur: pergit enim Puella amare, ut prius, nec mutat animum: clam cum eo agit, & si res postulet, ne nocturno quidem tempore è strato se protipere dubitat, ut arbitrio illi suo loquatur, tanto majore pudicitie periculo, quò ista tenebras magis exosa est. Sed ita est; omnis amor, quem vel sensibile aliquid, vel obscenum bonum accendit, cum in materia exardescat crassa ac terrea, nostro simillimus igni, nunquam comburit, quin etiam fuligine inficiat.

V. Anne igitur mos, qui Juvenes tam protervos efficit, qui Parentes à Liberis, Liberos à Parentibus alienat; qui debitam Majoribus observantiam tollit; qui animo & sanguine conjunctissimos ut hostes obarmat: qui totas sæpe inclytas familias internecinis odii committit, an, inquam, mos iste Christianos inter summâ cum dissimulatione toleretur? S. Thomæ doctrina est, artes illas, quæ naturâ quidem suâ noxiæ ac praviæ non sunt, si tamen multi illis in Republica abutantur, extirpandas esse, idque vel Ethnicos sola rationis lumine distante agnovisse. *Si operibus (verba S. Doctoris sunt) alicujus artis pluries aliqui male uterentur, quamvis de se non sint illicita sunt tamen per officium Principis à civitate extirpanda, secundum documenta Platonis.* Et vos pro eo, quò devellatis vestrâ è familia morem tantorum malorum
fon-

fontem, illum ut æquum defenditis; quin ut necessarium, studiosè promoveatis? Quantumvis, ut modò ex Angelico audivimus, mos iste depereundi amandi que veritus non esset, & ex se non malus, sufficit, ut quàm longissimè amanderetur, scire, quòd illo quàm plurimi pessimè abutantur.

II.

VI. Hactenus tamen causa lentis passibus procedit; quorum enim hucusque mentionem feci, peccata tam sunt perspicua, ut ipsa per se loquantur. Occultiora, etsi non magis rara, illa sunt, quibus delira hæc amoris conciliandi licentia, sublatâ familiarum concordia, etiam animabus perniciem affert. Quid est, AA. aliquem depereire? aliud non est, quàm videnti se facultate privare. Tam est arduum, amori in animo locum dare, & non inde eadem operâ pelleri Rationem, ut hoc conari perinde sit, ac vellem sapere in ebrietate. *Siquis in amore modum tenere velit, idem est, ac si cum ratione velit insanire*: Dixit magnus quidam SS. Literatum Interpretes, quem suâ arate Mundi stuporem appellârunt. Et verò femina honestatis & pudoris antea amans ac studiosa, postquam hunc violavit, miratur ipsa se, nec assequi potest, quomodo ita delirare potuerit, ut tam turpiter conficeret, quod tantopere in aliis damnaverat. Sed hoc est amore capi. Conchylia tam sollicitè thesaurum suo in sinu natum custodiunt, ut nisi piscator in eo tollendo sit cautissimus, digitos furacis manus ita arctè stringant, ut amputent etiam. Et tamen quod *fer. R. P. Segneri S. I. Chirch. Instr. Tom. III.*

rè supra fidem est, si tantillum ungas, sinum ipsa aperiunt, & piscantis manibus thesaurum exponunt. Ita & multæ infelices animæ se habent.

VII. Puella aliqua, capta amore adolescentis, suâ conditione longè inferioris, tantum eâ re timorem parenti incusserat, ut ipse eam custodire, & cautissimè observare vellet, eâque causâ in cubili, quod suo contiguum erat, somnum capere juberet. Sed quid effrenatus animi impetus non audet? Densissimis mediæ noctis tenebris suam Puella fenestram aperiebat, & per trabem longam quidem, sed minime latam, quæ à cubiculi muro ad porticum è regione sitam porrigebatur, quæ tum edificabatur, sola, nullo nixa fulcro, spatium hoc intermedium percurrere, discrimine tam manifesto, quod vel desperatum à facinore revocaret; apertoque amanti ostio, cum illo pro arbitrio suo agebat: donec tandem in facinore deprehensa, rogataque, quomodo per trabem adeo angustam, per quam assuetus similibus periculis faber murarius clarodie incedere formidaret, in tenebris descendere non timuerit? Aliud non reposuit, quàm: Amor cæcus est. Sed si labi te deorsum contigisset, quid factum esset honore tuo, imò quid miserâ animâ tuâ? reposuit denuo: Amor cæcus est. Si parens in flagrante te deprehendisset, an non mortem protervâ intulisse? Hoc iterû unum respondit: Amor cæcus est. Atq; hoc responso, quo sapientius reddere delira antea puella non potuisset, satis deplorandâ illam manifestabat cæcitatem, quâ laborat.

D d d

borat.

borat animus infreni & infrunito impetu in transversum actus, & quæ conspectum adimit jacturæ honoris, periculi vitæ, stragis animæ, & inferni ante oculos suos aperti: nec aliud videre finit, quàm amaram voluptatem.

VIII. An fortassis ingenua indoles, ad honestatem suæ prope pondere propensa, & recta educatio aggeres sunt, qui suum intra alveum aquarum furientium molem abundè coercerant? Minimè id quidem: cum usus & experientia doceant, in animo eatenus puro atque innocuo pravi amoris vi stragem multò majorem edi. Non est color illo nigrior, qui ex combusto ebore conficitur. Ita & res nostræ se habent. Quò erat antea malitiæ omnis magis expertus, quantò candidior animus; tantò dein evadit terrior. cum orcinus hic in eo ignis exarsit. Etsi enim amor omnis nimis modum non teneat, & impetu agatur, id tamen de eo maximè verum est, quo amatur persona, antequam non sit amata altera. Tum enim, vel quia animus talium inclinationum tyrannidem nunquam expertus minus terretur, vel quia nunquam ejusmodi aggressionibus passus, modum & rationem nescit, quibus illas eludat aut vincat; aut quæcunque alia sit ejus rei causa, usus certe docet, primos hos affectus, ubi cor alius occupant, cuncta in eo suis deque vertere. Accedit, quòd cum tenera in ætate nequitia discitur, magnum sit periculum, ne unquam serâ emendatio consequatur: indèque fit, ut primus ille amor non annos tantum minus

maturus, sed & ætate maturam ac decrepitam damnis ingentibus afficiat. Teneram Amygdalarum arbusculam, si dentibus voracis capræ arrodatur, nulla cultorum diligentia valet emendare: semper pro dulcibus amarae fructus gignit.

IX. Erit, qui existimet, nihil porrò à me afferri posse in rem præsentem, de tam feraci malorum origine. Sed luculenter is fallitur. Ad aliud ergo delictorum genus pergo, quod animas eorum perdit, qui deliro huic amori se prædam fieri sinunt. Sæpe ut nuntii non desint, qui inter amantes legationibus fungantur; qui occasiones procurent; qui tegant noxam familiaritatem; amicitia cum hominibus contrahitur planè nequam ac perverfis: neque tantum domi sublegitur, quod eos in fide & obsequio contineat (id enim quamvis non exiguum malum esset, parvum tamen in comparatione eorum, quæ dicam, censeri potest) sed discuntur ritus superstitiosi; artes & arcana amorem conciliandi, aut ejus animum; qui jam cœperat amantem fastidire, prioribus stimulis succendendi, aut atiam efficiendi, ne unquam deinceps amare desinat. Atque, ita non prius subinde negotium male inchoatum absolvitur, quàm Dæmon ipse, non jam clam, sed palam, lenem agere jubeatur, & scædam ac probrosam voluptatulam procurare.

X. Præterea quàm pronum est transire ab amore ad odium & à lascivia ad crudelitatem? Vix erunt aliquæ inter homines inimicitia, quæ origine suam deliro huic, quem detestor, amo-

si non debeant. Primus certè amoris
hujus effrenati partus est æmulatio &
Zelotypia, quæ facillimo negotio Ju-
venes inter se committit; armis eos no-
cturno tempore cingit, ad rivalè qua-
rendum incitat, & mille rixis ansam
præbet; hinc cædes sequi pronum est,
nescias, cujus sorte infeliciore, ejusne
qui occidit, an ejus qui occiditur.
Furore amoris nihil est vehementius:
quod Legum effatum est. Tam con-
citat, tamque amens amoris impuri
est impetus, ut hucusq; nullum inven-
tum sit fenum, quo facis ille regi pos-
sit: remeratos efficit, qui vel umbras
timebant; & mansuetissimum quem-
que impetius efferat. Camelo nulla
belluarum anfectio est; libidinis ta-
men ardore tantam audaciam induit,
ut vel cum Leonibus certare non hor-
reat. Si quando autem ad injurias &
cædes delirus amor non permovet,
concupitur tamen & fovetur animo,
contra rivales rancor tam pertinax, a-
ctibus odij tories repetitis, tamque ve-
hementibus, ut nemo facile ferre sen-
tentiam possit, plùsne illi numero, an
atrocitate noceant? Non narro hïc
ego res in Utopia geri solitas: testes
vestros oculos appello, qui tories plùs
vident, quam ego eloqui valeam: cum
non semel videritis stultæ unius Puel-
læ gratiã obstinatissimos, nunc cæ-
dium, nunc odiorum & indignatio-
num ignes succendi. Rex Daniæ Ha-
dingus, cum urbem Duram oppugnã-
set, ejus tæcna tam firma reperit, ut
de ijs evertendis spem omnẽ poneret:
ut autem vinceret ingenio, quod vi &
robore non poterat, multas, columbas

mares, quæ ex urbe in subjectos agros
avolabant, capi jussit; quibus cum fu-
niculum sulphure oblitum infra alas
alligãset, sub crepusculum vesperti-
num, accenso funiculo, cunctas dimi-
sit. Nec suo solertia eventu caruit:
columbæ enim paucarum horarum in-
tervallo præstiterunt, quod armatus
miles plurimum mensium spatio non
potuit. Cum enim sua ad columba-
ria revolãssent, ignem primò nidis, dein
domibus ipsis admoverunt, quæ cum
ligno omnes structæ essent, incen-
diùmque locis pluribus & remotis or-
tum, omnem ejus restinguendi ipsos-
que aded incolas voracibus è flammis
eripiendi facultatem civibus ademe-
runt. Hoc stratagema in mentem mi-
hi illud revocavit, quo tandè Dæmon
nos vincit & expugnat. Videt ille
Christianorum urbes, oppida, arces,
pagos, villas ita Fide, & Sacramentis
probè munita esse, ita strenuè à Con-
cionatoribus, & Sacerdotibus alijs de-
fensa, ut expugnare illa omnino non
possit. Ab armis proin ad dolos ver-
sus, columbis uritur, ad incendium la-
sciviæ excitandum, & totas regiones
vastandas. Occulti aliquid amoris in
animo casti antea Juvenis, aut Puel-
læ honestissimæ accendit: & modicus
ille funiculus, concupiscentiæ sulphu-
re illitus, indomiti affectus, & occasio-
nis vi accensus, ad maximum incen-
dium propagandum sufficit. *Quid
mali est, si Juvenis, si Puella amare inci-
pian!* Quæretis vos ex me: at ego vi-
cissim quæro ex vobis? quid mali est,
tantillum sulphuris sub columbæ alã?
Parùm sanè, si non inflammetur; plu-
rimum

& ratio, quâ olim Conjuges frui inno-
 center poterunt: interim istud animo
 non petiactant, quâ par esset, curâ,
 oblectationem illam in eo, quo tum
 sunt, statu divina ipsis lege esse vetitâ.
 Eâ prius ratione, quâ factò ipso pec-
 catur, peccatur & desiderio. Neque
 tamen ad hoc amantes mentem adver-
 tunt. Unde hæc Juvenum delicta cre-
 diderim comparari posse illi admiran-
 dæ fulminum fortis, quæ gladium con-
 sumunt, virginâ illæ sâ. Puella illa post
 ejusmodi cogitationis annutum virgo
 placetque etiamnum pudica videtur
 non minùs, quàm antè. Sed aliter se
 res habet; cum in oculis Del, qui cor-
 diam intima rimatur, illa non sit nisi
 bustum pudicitie atque castitatis, in
 pulveres ac cinerem redactæ. Interim
 Parentes ingemunt: *Quid mali est
 Juvenibus innocens hoc oblectationis ge-
 nus permittere? Satis est, si ex oculis
 Puellam abire non sinamus; sed vigilas
 utroque illam lumine observemus.* At
 si vel Argi fueritis, & centum oculis so-
 bolem vestram custodiat, nunquam
 animum aut vestræ filie, aut ejus, qui
 eam suis sibi obsequiis demeretur, in-
 trospicietis. Hanc autem abyssum
 quam diu oculorum acie non pervadi-
 tis, nec recessus illos, qui vel eorum,
 intra quos sunt, obtutum non raro ef-
 fugiunt, ne dicam alienum, idonei hac
 in causa judices non estis, nec asserere
 sine errandi periculo potestis, Juvenes
 vestros perverfos non esse, nec quid-
 quam culpæ in mutuo hoc eorum a-
 more admitti; etsi alii sine Numinis
 injuriâ fortassis illi indulgeant.

XIII. Sed demus, esse unum ali-
 quem, aut unam quæ etsi minùs cauta,
 sic tamen imperare suis noverit affecti-
 bus, tantâ inque tueri puritatem, ut ne-
 que desiderio, neque oblectatione vo-
 luntariâ animum ullo modo inquineta-
 num idcirco tuta erit? Minimè enim
 verò: alius enim adhuc scopulus lateri,
 quem non minùs difficile sit declinare.
 Theologorum doctrina est, feminam,
 quæ certò nòrit se amari pravo sine
 lethali se noxâ obstringere, si neq; ne-
 cessitate, neque justâ aliquâ causâ spe-
 ctandam sese de industria amantis o-
 culis objiciat; licet id ipsa nò spectet,
 nec intendat, ut alterum in sui amorè
 pelliciat. Non satis est hîc dicere:
*Si perverso sine ipse ducitur, meâ non in-
 terest, ipse videtur: ego quidem mala non
 assentior.* Nulla est hæc excusatio. ir-
 ritatur enim ad scelus alter, etsi non re-
 ctâ, obliquè tamen, atque ita ejus cul-
 pã proritans inficitur. Siquis, cum
 vehementior aspirat ventus, in agro
 suo veprium sarmentorumque conge-
 riem succenderit, & favillæ incendii
 quaqua versus sparsæ alienas segetes,
 aut arbusta corripuerint, an admittetur
 excusatio, si dixerit, se aliud spectâsse
 nihil, quàm ut steriles & noxias spinas
 igne absumeret, quod suo in solo nemo
 facere prohibeatur? Oporrebat enim
 alterius etiam periculum antevertere.
 Nec aliâ Deus amissi, aut normâ ute-
 tur erga illam Puellam: quæ cum se
 perditè à suo amasio diligi sciret, non
 solùm ex ejus aspectu se non subduxit,
 sed eum certo consilio quæsi vit, & for-
 tassit etiam annutu & gestibus exhibita

sibi amoris signa probavit. Si ignis in miseri illius animo exarserit, damni compensatio à Puella, tanquam incendiaria, postulabitur: quamquam enim illa aliud spectaret nihil, quam aliquam, de se innocuam, animi relaxationem; noverat tamen, pravæ propensionis flatu & impetu flammam in cor proximi propagari, & totam, quæ re ipsa deïn consequitur, eadem minitari. *Qui occasionem præstat, damnum fecisse videtur.* Quin nec illud est infrequens, ut Puella, quæ amari desiderat, & blandis promissis alliciatur, donis invitetur, & mille modis ad flagitium irriteretur: cum tamen illa nunquam desinat cum ejusmodi proci agere, & mutuum erga illos amorem profiteri, nixa animi illo suo proposito, quod decrevit in facinus non consentire; nec tamen misera providet, se, licet suâ ex parte assensus non adsit, ream tamen constitui culpam omnium, quas proci isti in ipsa ad scelus sollicitandâ admittunt.

l. qui occidit. ff. ad Leg. Aquil.

XIV. Dictis meis fidem faciet eventus sanè quàm prodigiosus. In Aragoniæ Regno Puellam, Alexandram nomine, rivales duo tam obnoxie deperibant, ut cæco in illam amore ad singulare se certamen provocarent; quod tam infelicitè cecidit, ut mutuis confecti vulneribus ambo occiderint. Perlatus celeriter est funestus eventus nuntius ad agnatos, qui tantâ iracundiâ & vindictæ cupiditate exarserunt, ut numero armatorum coactò agmine ad Alexandræ ædes festinarent, ulturi geminam eandem, unius ipsius causâ perpetraram,

Et quemquam Puella fores diligenter obserârat, parùm tamen id valuit, cum armati portâ vi patefactâ deorsum per scalas raptam Alexandram multis ictibus vulnerârint. Cùm ergo misera cerneret vitæ servandæ spem sibi nullam superesse, quibus poterat vocibus ingeminare cœpit. *Dato saltem delicta confitendi spatium;* ut animæ prospiceret, cum actum esset de corpore. Verùm latronum unus, ceteris immittior & que crudelior, tam nullâ est miseratione ad hos ejulatus commotus, ut nudato, quem ex latere pendulum gestabat, cultro, & Alexandræ capite capillis prehensio: Seram est, dixerit, jam noxas velle confiteri, & scelerata: & cum dicto caput à cervice resecurit, sicque cruorem stillans, majori actus rabie, vicinum in puteum abjecit. Actum erat per omnem æternitatem de salute Alexandræ, nisi ejus ad opem Virgo Sanctissima festinâset; cujus se Puella culat suas inter vanitates non negligenter addixerat, crebrò Angelicæ salutationis verba ad globulos precatorios decurrens. Divina siquidem Mater S. Dominico videndam se præbuit, jussitque, ut ad Alexandræ confessionem excipiendam properaret. Adfuit ille, sed aliquot duntaxat à cæde diebus. Nihilominus cum nomine suo caput fide notum dubiâ compellâset, illud è putei fundo ad marginem sublatum revixit, sic ut suas Alexandra noxas enarraret, earumque ventâ donaretur. Subinde ad Divum conversa; addicenda, inquit, eram æternis inferorum rogis, non quòd ipsa peccato consensim

ferim, sed quia utriusque rivalis deli-
cto, qui participem me reddideram,
dum aimulationis hujus mutua & Ze-
logypia conscia, familiaris tamen u-
trique esse non destitit: & quamquam
Admirabilis Matris beneficio confes-
sionis obeunda gratiam obtinuerim,
sicque inferni poenis liberata sim, ma-
nent me tamen septem seculorum in
flammis pangantibus supplicia, nisi ad-
jutricense mihi dexteram studiosi Dei-
paræ Clientes, corona ejus recitatio-
ne protexerint, meque illis incendiis
citius exemerint. An non abundè hæc
loquitur historia, non sufficere, si Puel-
la aliqua dicere possit? *Ego pravus stu-
diis non agor; non assentior, non cedo.*
Nisi alienis se culpis onerare malit, o-
pus est majore quàm fieri possit studio,
eos fugere, qui vel verbis, vel nutibus
produnt pravos suos fines, & impuros
amores; aliàs patere tantum aliena
incendia, ridere, jocari, se oblectare,
aut etiam alienis se oculis studiosè ob-
jicere, abundè sufficit, ut res sit, quæ
flagitium ceteroquin constanter re-
cular.

III.

XV. Tertium tandem causæ hujus
bene longæ caput, complectitur illa
delicta, quæ è diametro pugnant cum
honore divino, quæ inter primo loco
ponenda est jactura omnis teneri in
Deum affectus. Jaspis igne concepto
omnem suam vim, ac virtutem deperdit.
Par est animæ conditio. Quamprimum
ardere incipit amore isto, non lascivo
tantum, sed sensili, omnium mox bo-
norum, omnis virtutis jacturam facit:
salubres & sanctæ cogitationes locum

amplius non inveniunt; sanctè pi-
que decreta omittuntur; creber sa-
crorum Mysteriorum usus negligitur;
aut si is continuatur, non alio ferè id
sine fit, quàm ne domestici deterius
quid suspicari incipiant: Tempia mu-
tantur in forum garrulitatis profanae,
obturatum, & annutum impurorum;
festi Deo Divisque dies vertuntur in
solennitates Sathanæ. Ponderate hæc
mea verba, & invenietis vero plus
quàm consentanea, cum doceat ex-
perientia, quidquid ferè vel locis sa-
ctis, vel tempore sancto, cum præ-
quàm aliàs colendo Deo navari opera
deberet, peccatur, totum ex hoc pra-
vo amorem conciliandi abusu nasci ac
progigni.

XVI. Accedit quòd nonnunquam
stulti isti amantes tanto se affectu com-
plectantur, ut hoc amore ultimam
suam & supremam beatitatem finem
que constituent: quod tum Theo-
logorum sententiâ contingit, quando
ita se amantes isti habent, ut amorem
hunc ponere non velint, etsi cum Dei
injuriâ & offensâ sit conjunctus. Te-
statur Tertullianus, fuisse suam ætate,
qui sacris undistingi nollent, ne post-
modum & profanis Idolorum festis
abstinere, & quæ tum dabantur, spe-
ctaculis non interesse obligarentur.
Malè meo, ne & hodie non desint,
qui, si sacro Lavacro abluti, nuntium
lascivis his conventiculis, & amandi
pravæ assuetudini remittere debe-
rent, ablutione hæc supersederent: &
post elutas his undis sordes paterentur
se potius Sanctissimorum Myste-
riorum usu privari, fidelium Cæru mo-

veti

veri & ejci, Ecclesie sibi aditu interdici, quam amare & saktare desinere. Et non est hoc, non majori solum affectus tenetudine, sed aestimatione et a& appretiatione, complecti rem creatam, quam ipsam ejus Conditorem Deum, qui hunc tamen aestimationis amorem sibi impendi voluit verbis illis? *Diliges Dominum Deum*

Luc. 10. tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima

27. tua, & ex omnibus viribus tuis & ex omni mente tua. Merito Poeta, ut amoris hujus vim explicarent, Idololatricae nomine compellunt: cum nimis quam proum sit, in re perditae amatae felicitatem suam ultimam ponere, quod perinde est, ac illi coronam, supremae excellentiae Symbolum, imponere, & tanquam suum Numen adorare. Falcones, etsi totas volucres depascantur, cor tamen intactum relinquunt. Aliter Dæmon assolet: cor ipsi per omnibus aliis in homine sapit: & hoc ille devorare conatur in his, quae detestor, oblectamentis; quae etsi mala in se non forent, pessima tamen sunt nimio illo, quo multi ea sectantur, affectu ac studio, quae summo cum Dei contemptu conjuncta sunt; cum ipsi ultimi finis, & boni nostri summi rationem tollere conentur, & rem conditam in supremi Monarchae solio reponant. *Voluptatum amatores magis, quam Dei.* Anne igitur mos iste, qui Familias totas perturbat, animas in exitium praecipitat, Divini Nominis honori tantopere aduersatur, defenderetur etiam posthac, ut permissus, retineatur ut laudabilis; & non potius evellatur & eradicetur

2 Tim. 3.

stirpitus, tanquam Juventuti summe noxius ac pestilent? quod de illo fuit judicium S. Cypriani, dum appellavit *Ruinam melioris aetatis.*

XVII. Quid reponent quæso ad rationes has & argumenta tam potentia utriusque sexus Juvenes? An dicent, se non temere, ne modum non teneant, & tam extra recti honestique limites vagentur? Ingens sane ista temeritas est, quae appetit prodit, quam parvi fiat decorum & honestas; & quam perversè de tuis viribus anima praesumat; unde hoc ipso ex capite digna est, ut Dei gratia & adiutorio destituantur, ac miserè perire sinantur. Ita se quondam etiam purgare solitus est Pelagus, impurae sectae Anthesignanus, ut quidem S. Hieronymus in ejus confutatione meminit. *Ah, aiebat superbissimus hominico, clausi cellis conuenientur desiderijs. Ego etiam si mulierum vallor agminibus, nullam habeo concupiscentiam.* Desit tandem, ut iusto Dei iudicio fieri assolet, superba hac praesidentia in infamem impudicitiae lapsum; habuitque miser eodem turpitudinis, quos errorum suorum, imitatores & sequaces. Quid est hoc dicere: *Non timeo*, dum sanctissimi quique trepidant; & licet carnem circumferant jejuniis debilem & exhaustam; animum verò in carne fragili Deo plenum, ad occasionis cuiuslibet lubricae occursum salubri horrore consternantur? Quid est dicere: *non metuo?* An nescitis, malum Dæmonem cum vulpe mortuum se fingere, ut volucres praedetur? *Versutissimus Alastor, cum quis ejusmodi*

De Di. sipl. & bono p. dicit.

lib. 2. aduers. Pelag.

V. Baron. an. 411. & S. Hieron. in Jer. h. 4.

San. in Hist. Tur.

Op. 11

modi amoris mutui oblectamentis principio se dedit, quiescit alium, nec ad illicita provocando quietem turbat, satis gnarus, eâ re animadversâ facillè contingere posse, ut quis continuo nuntium ejusmodi diverticulis remittat; verùm ubi animum sui fiducia & securitate implevit, nihil minus opinantem vehementi tentatione oppugnat, & prosternit. Non metuis? & quâ fiducia? Negare equidem nemo potest, quin ista abominabilis agendi amandique licentia Juvenes ac Puellas saltem exponat presentissimo periculo in aliquas exiis, quas paulò antè recensui, culpas prolubendi: & cum id ita sit, quâ tandem prudentiâ persuadere quis sibi potest, dormitutum se diu cum vipera in sinu, quin unquam ejus denticibus admordeatur? *Quem saepe transit casus, aliquando invenit.* Toties in puteum descendit sicula, dum tandem in eo submersa hæreat.

XVIII. Dicitis igitur denique vos penitentiam non habere, scâdari aliquo peccato; dum interim jucundè vivatis ac hilariter. Sic tandem dicitis, quod res est: neque enim voluptatis studium minus potest demerere hominis animum, quàm id possit vinum nimis impotatum, sic ut presentem tantùm ille oblectamento se dedat, nullâ futurorum curâ, *Fornicatio & ebrietas auferunt cor.* Verùm attentos hinc vos ego velim: non enim diu potest, ubi crapulam hanc noxiam edormiveritis, purgato à vaporibus pestilentibus cerebro, orietur denuo rationis *R. P. Segneri S. I. Christ. Instr. Tom. III.*

lumen, & in inferni abyssu fatabimini, longè vos à semitâ aberrâsse. *Er. Sap. 5. 2. go erravimus à via veritatis.* Hæc autem erroris confessio non ad medendum malo, sed ad illud puniendum serviet. Et verò quantus eorum est numerus, qui hoc ipso, quo vos alloquor, momento, ardent in illis Inferni acerbissimis ignibus, & execrantur amores suos, execrantur delicta, voluptatulas, & permissa sibi tam perniciosâ oblectamenta! Faxit autem bonus Deus, ne quisquâ eorum, qui me modo audiunt, ejusmodi olim questibus, nullo fructu, indulgere cogatur; Quâta calamitas ac miseria foret, si Puella ex his aliqua, quæ sibi nunc gratulatur, quod amare & amari quærat, quin Deus quoquomodo offendatur, quin ullo honestas probro noeretur; lapsa postmodum, & mille culpis inquinata, execrari olim in profundo Inferni deberet illam horam, quâ primum affici cœpit erga illum Juvenem; quâ in ipsum oculos defixit curiosus; quâ alloquenti respondit; sibi que ejus studia ac benevolentiam probari ostendit? Tum enim verò agnosceret, an sine offensa Numinis indulgere liceat hisce amoribus; quod ad hanc diem inducere in animum non potuit; tunc agnosceret, an meum consilium, de detestabili hoc more omni diligentia vitando, sapiens fuerit, an auxiè superstitiosum. Num fortè talia evenire vix posse aliqua existimat? Audiatur ista, quid S. Maria Magdalena de Pazzis extra se rapta aliquando attenta spectarit. Vidit ista non parvum

Ecc vum

vum Religioſarum Perſonarum numerum, quæ æternis Inferni ignibus cremabantur, non aliâ cauſâ, quàm quodd, permiſſis ab ipſa S. Familiâ animi remiſſionibus, ad Deum offendendum eſſent abuſæ, ardentium nimium deſiderio ſectando facultatem vultum larvâ tegendi, alienis ſe veſtibus induendi, & ſecularium modo habitûque incedendi; ſic ut affectu tam effrenato reas ſe ſuppliciorum ſimplertorum reddiderint. Territa tam atroci ſpectaculo ſanctiſſima virgo, & amaris perfuſa lacrymis, has in voces erupit. *Prò quantacalamitas quòd ea, que animo tantisper laxando Religioſis ſunt permiſſa æterni exitii occaſio & cauſa eſſe debeant!* Si proinde ea, quæ Religioſi Magiſtratus ſuis permittunt, oblectamenta ac diverticula, nonnunquam fieri poſſunt æternæ damnationis cauſa (adeò vel in Religioſis clauſtris pronum eſt animas occaſione pejores reddi) quantum magis homines, qui medijs in Mundi tumultibus degunt, facillimo negotio in perniciem ſuam vertent occaſiones & laxamenta, naturâ ſuâ tam lubrica, & Idcirco & naturali rationis lumine re-
prehenſa, & tantis ſtudijs à verbi di-

vini Præconibus, & ſanctiſſimis Patribus omnibus diis devota? Quid multis, AA, hæc ſolatorum, oblectationum, & effrenatæ licentiæ ſemita, non eſt illa, quâ nos ad ſalutem tendere Servator noſter docuit. Quam ille veſtigijs ſuis, etiam cruentis ſignavit, eſt via Pœnitentiæ; quâ qui non inceſſerit, quid ſe futurum ſit, verbis iſtis abundè docetur. *Niſi pœnitentiam egeritis, omnes ſimiliter peribitis;* ^{Luc. 13. 6.}
Oblectet ergo ſe Mundus more ſuo, ſequatur ſuas pravas conſuetudines, ubique ſua venetur ſolatia, ſuas voluptates, uſque dum ſua deſideria expleat: nos Sanctorum ſequamur præeuntium veſtigia, vitemus ſolerter offendendi Numinis pericula, amemus ſolitudinem, diſcamus nobiſcum & cum animo noſtro verſari, teneros piòsque in DEUM ac divina ſenſu omni curâ fovemus; volentes luberèſque nunc, moleſtum licet, & lugubre agamus pervigilium, ut feſtum ac ſolenem in Cælo diem læti ac hilares æternum denique tranſigamus. *Mundus* ^{Joan. 16. 20.}
gaudebit, vos verò contriſtabimini, ſed triſtitia veſtra vertetur in gaudium, & gaudium veſtrum nemo tollet à vobis.

